## 48957 ـ فضیلت نماز تراویح

### سوال

نماز تراویح چه فضیلتی دارد؟

### پاسخ مفصل

الحمدلله.

اول اینکه:

نماز تراویح به اتفاق علما یک سنت مستحب است و جزو نماز شب (قیام اللیل) به حساب می‌آید، بنابراین همه‌ی ادله‌ای که در کتاب و سنت برای ترغیب در نماز شب و فضیلت آن بیان شده شامل نماز تراویح نیز می‌شود. برخی از این فضایل را در پاسخ به سوال (50070) بیان کرده‌ایم.

ثانیا:

قیام رمضان از بزرگترین عباداتی است که بنده در این ماه می‌تواند با آن به خداوند نزدیک شود.

حافظ ابن رجب ـ رحمه الله ـ می‌گوید: بدان که برای مومن در ماه رمضان دو جهاد با نفس یکجا می‌گردد: جهادی در روز با روزه، و جهادی دیگر در شب با نماز، پس هر که این دو جهاد را یکجا نماید پاداش خود را بدون حساب دریافت خواهد داشت.

همینطور برخی احادیث به طور خاص درباره‌ی قیام رمضان و بیان فضیلت آن وارد شده، از جمله:

حدیثی که بخاری (۳۷) و مسلم (۷۵۹) از ابوهریره ـ رضی الله عنه ـ روایت کرده‌اند که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: هر که رمضان را از روی ایمان و احتساب به نماز ایستد گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود.

هر که رمضان را به نماز ایستد یعنی شب‌های آن را نماز گزارد.

از روی ایمان یعنی باور به وعده‌ی الله و ثواب وی.

و احتساب یعنی از روی درخواست اجر وی نه هدف دیگری مانند ریا یا مانند آن.

گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود ابن منذر قطعا این را شامل گناهان کبیره و صغیره می‌داند، اما نووی می‌گوید: آنچه نزد فقها معروف است این است که این خاص به مغفرت گناهان صغیره است نه کبیره. برخی گفته‌اند: جایز است که در صورت نبودن صغایر از گناهان کبیره کم کند. (فتح الباری)

ثالثا:

شایسته است مومن در ده شب پایانی رمضان بیش از دیگر اوقات برای عبادت تلاش کند زیرا شب قدر که خداوند آن را بهتر از هزار ماه می‌داند در این شب‌ها واقع است.

در فضیلت قیام این شب، پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ می‌فرماید: هر که شب قدر را از روی ایمان و احتساب به نماز ایستد گناهان گذشته‌اش آمرزیده می‌شود بخاری (۱۷۶۸) و مسلم (۱۲۶۸).

به همین سبب رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ در ده شب پایانی تلاشی می‌کرد که در دیگر اوقات نمی‌کرد به روایت مسلم (۱۱۷۵).

بخاری (۲۰۲۴) و مسلم (۱۱۷۴) از عائشه ـ رضی الله عنها ـ روایت کرده‌اند که گفت: هرگاه ده شب [پایان رمضان] فرا می‌رسید، پیامبر ـ صلی الله علیه وسلم ـ ازار خود را می‌بست و شبش را زنده نگه می‌داشت و خانواده‌اش را [برای عبادت] بیدار می‌کرد.

منظور از بستن ازار کنایه از تلاش در عبادت است، و برخی گفته‌اند این کنایه از دوری از زنان است و احتمال دارد هر دو معنی مورد نظر باشد.

شبش را زنده نگه می‌داشت یعنی در طاعت پرورگار با نماز و دیگر عبادات.

امام نووی ـ رحمه الله ـ می‌گوید:

از این حدیث دانسته می‌شود که افزودن بر عبادت در ده شب پایان رمضان مستحب است و شب زنده‌داری آن با عبادات نیز مستحب است.

چهارم:

شایسته است که مومن تلاش کند این نماز را به جماعت برپا بدارد و تا پایان نماز با امام باقی بماند زیرا در این صورت

ثواب نماز یک شب کامل را به دست خواهد آورد اگرچه بخش کمی از شب را نماز بگزارد و الله متعال دارای فضلی بس عظیم است.

امام نووی ـ رحمه الله ـ می‌گوید:

علما بر استحباب نماز تراویح متفق هستند و در این اختلاف دارند که کدام بهتر است؟ اینکه در خانه‌اش نماز بگزارد یا در مسجد به جماعت؟ شافعی و جمهور اصحاب وی و ابوحنیفه و احمد و برخی از مالکیان و دیگران گفته‌اند بهتر آن است که آن را به جماعت ادا کنند چنانکه عمر بن الخطاب و صحابه ـ رضی الله عنهم ـ انجام دادند و کار مسلمانان تا امروز بر همین روش ادامه داشته اشت.

ترمذی (۸۰۶) از ابوذر روایت کرده که رسول الله ـ صلی الله علیه وسلم ـ فرمودند: هر که همراه با امام به نماز ایستد تا آنکه امام [نماز را] به پایان رساند، برایش نماز یک شب نوشته می‌شود آلبانی در صحیح سنن ترمذی این روایت را صحیح دانسته است.

والله اعلم